



MINISTRI KÄSKKIRI

13.03.2026 nr 29

**Terviseministri 20. novembri 2023. a käskkirjaga
nr 153 kinnitatud toetuse andmise tingimuste
„Toetavad tegevused pikaajalise ajutise
töövõimetusega inimestele toetussüsteemi
loomiseks“ muutmine**

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 alusel ning kooskõlas terviseministri 20. novembri 2023. a käskkirjaga nr 153 kinnitatud toetuse andmise tingimuste „Toetavad tegevused pikaajalise ajutise töövõimetusega inimestele toetussüsteemi loomiseks“ punktidega 10.1 ja 10.7 teen toetuse andmise tingimustes järgmised muudatused:

1. Sõnastan avalehel elluviija järgmiselt:

„Elluviija

Sotsiaalministeerium (tervishoiukorralduse osakond)“.

2. Sõnastan punkti 2 esimese lõigu järgmiselt:

„TAT eesmärk on luua pikaajalise ajutise töövõimetuse ja püsiva töövõimetuse ennetamise ja tööhõives püsimise toetamise süsteem, mis hõlmab uue töötervishoiu mudeli arendamist, haiguslehe ajal töötamise jätkamist võimaldava koostöömudeli, teenuste ja hüvitamisskeemi väljatöötamist, tervisetõendite digiteerimise ning nende peatamise ja tühistamise lahenduse loomist ning infosüsteemide arendusi ja andmevahetust. Eesmärk on see, et loodava süsteemiga väheneb püsiva töövõimekaoga inimeste osakaal 2029. aastaks 1,11%-ni tööealisest rahvastikust.“.

3. Täiendan punkti 2 kolmanda lõiguga järgmiselt:

„Eestis on küll olemas keskne tervise infosüsteem (TIS), kuid tervisekontrollide tulemused ja tervisetõendid liiguvad endiselt suures osas paberil. See tekitab järgmisi probleeme: andmete dubleerimine, piiratud teadlikkus ja puuduv paindlikkus otsuste muutmiseks ning info ebaefektiivne liikumine, mis kokkuvõttes on risk inimeste tervisele ja elule. Tervisetõendite digiteerimise lahenduse loomisega vähendatakse tõendite taotlemisega kaasnevat bürokraatiat ning inimeste, tööandjate ja tervishoiutöötajate halduskoormust. Samuti suureneb tervisetõendite digiteerimise lahenduse loomisega turvalisus nii inimese enda kui ka laiemalt ühiskonna vaates, kuna luuakse võimekus hakata teatud haigusseisundite puhul peatama või tühistama inimeste õigusi tervise seisundiga sobimatul kutsealal töötamiseks.“.

4. Sõnastan punkti 2.1 järgmiselt:

„2.1. Pikaajalise ajutise töövõimetusega inimestele toetussüsteemi loomine ja tervisetõendite digiteerimine

2.1.1. Tegevuse eesmärk

Tegevuse eesmärk on luua töötavatele pikaajalise haigusega inimestele toetussüsteem ehk tegevuste kogum (edaspidi *toetussüsteem*), et:

- 1) ennetada tööst põhjustatud haigestumisi ja pikaajalist ajutist töövõimetust;
- 2) ennetada ajutisest töövõimetusest püsiva töövõimekao väljakujunemist;
- 3) ennetada pikaajalise haiguse tõttu tööhõivest väljalangemist ja vaesusriski;
- 4) tagada tööandjatele vajalik info, et kujundada pikaajalise haigusega töötajale tervist toetav töökeskkond ja töötingimused, mis võimaldavad töötajal töötada haiguslehe ajal terviseseisundiga sobivates tingimustes.

Tegevuse eesmärgi täitmiseks luuakse tervisetõendite digiteerimise lahendus, et anda, peatada või tühistada inimese õigus töötada teatud kutsealal ning tagada sellekohase info edastamine inimesele endale, tema tööandjale ja tervishoiutöötajatele.

2.1.2. Tegevuse sisu

Toetussüsteemi väljatöötamist toetatakse järgmiste tegevustega:

- 1) toetussüsteemi põhimõtete väljaarendamine ja õigusruumi muudatuste tegemine;
- 2) teavitustegevused;
- 3) tulemuste monitoorimine, uuringute tegemine ja edasiarendusvajaduste väljaselgitamine.

Eesmärgi täitmiseks töötab elluviija välja ajutise töövõimetuse toetamise süsteemi, uue töotervishoiu mudeli ja tervisetõendite digiteerimise põhimõtted ning kavandab nende rakendamiseks lahendused ja õigusruumi muudatused. Selleks tehakse koostööd asjaomaste osapoolte, esindusorganisatsioonide ja erialaseltsidega.

Elluviija koostab kommunikatsiooniplaani ning korraldab selle täitmiseks infopäevi ja hangib sisse teavituskampaania, et suurendada töötajate, tööandjate, tervishoiuteenuse osutajate ja laiema avalikkuse teadlikkust loodava toetussüsteemi võimalustest ja positiivsest mõjust inimese pikaajalisest haigusest taastumisel, püsiva töövõimetuse ennetamisel ja toimetuleku parandamisel.

Pikaajalise ajutise töövõimetuse ajal töötamise lahenduse rakendumise toetamiseks tuleb koolitada tervishoiutöötajaid, kes hakkavad hindama, kas pikaajalise haigusega inimese terviseseisund võimaldab ravi ajal töötada, ning juhul kui võimaldab, siis millistel tingimustel ja millised töökeskkonna ja tööülesannete kohandused on vajalikud. Selleks töötatakse välja juhendid ja koolitusmaterjalid. Oluline on, et koolituse tulemusena ja juhendmaterjalide abil oskavad arstid anda tööandjatele vajalikud soovitusel, et kujundada pikaajalise haigusega töötajale tervist toetav töökeskkond ja sobivad töötingimused.

Tegevuse raames tehakse ka valdkonnaga seotud poliitikaanalüüse ja -uuringuid, kaasatakse eksperte ning tutvutakse teiste riikide praktikaga, et saada lähteandmed teadmispõhise poliitika kujundamiseks, mille eesmärk on arendada välja terviklik, kaasaegne ja tulemuslik süsteem ning õigusraamistik selle rakendamiseks. Tagamaks loodava süsteemi kooskõla eesmärkidega, monitooritakse tulemusi ning vajaduse korral korrigeeritakse süsteemi ja arendatakse seda edasi.

2.1.3. Tegevuse tulemus

1. Toetusüsteemi põhimõtete väljaarendamine ja õigusruumi muudatuste tegemine – välja on töötatud uus töotervishoiu mudel, tervisetõendite digiteerimise lahendus ja pikaajalisel

haiguslehel oleva inimese toetamise põhimõtted (haiguslehe ajal tervises seisundile vastavad töötamistingimused, palgavahe hüvitamine, raviarsti ja töötervishoiuarsti koostöö, teenuste protsess jne) ning süsteemi rakendamiseks vajalik õigusraamistik. Lisaks koostatakse juhendmaterjale ning korraldatakse infopäevi, seminare ja koolitusi koostöös Eesti Töötervishoiuarstide Seltsi ja Eesti Perearstide Seltsiga, vajaduse korral kaasatakse ka teiste erialade eksperte. Tegevuse tulemusena peavad raviarstid ja raviarstile konsultatsiooniteenust osutavad töötervishoiuarstid oskama nõustada inimest selles, kuidas kooskõlas raviplaaniga haiguslehe ajal töötamist jätkata, ning kirjeldada tööandjale nõudeid töötingimuste ja töökeskkonna muutmise kohta. Samuti töötatakse koostöös välja uus töötervishoiu mudel.

Tegevus toetab inimeste töövõime säilimist – ennetab tööst põhjustatud haigestumist ja ajutist töövõimetust, suurendab pikaajalisel haiguslehel olija töötamise jätkamise võimalikkust, kiirendab tervenemist ja ennetab või lükkab edasi püsiva töövõimetuse väljakujunemist. Võrreldes kehtiva korraga suurendab tegevus ka inimese sissetulekut pikaajalise haiguse perioodil ja parandab seeläbi tema majanduslikku toimetulekut.

2. Teavitustegevused – osapooled, sihtrühmad ja laiem avalikkus on uue toetussüsteemi ning teiste lahenduste võimalustest ja muudatustest teavitatud ning seeläbi on toetatud nende rakendamine ja kasutamine. Mida rohkem mõistavad inimesed loodud lahendustest tulenevat kasu ja neid kasutavad, seda paremini saavad eesmärgid täidetud.

3. Tulemuste monitoorimine, uuringute tegemine ja edasiarendusvajaduste väljaselgitamine – tulemused on monitooritud, arendusvajadused analüüsitud ja mõju hinnatud. Kavas on monitoorida pikaajalisel haiguslehel olevate inimeste toetamise süsteemi ja uut töötervishoiu mudelit peale selle rakendumist teatud korrapärasusega, et tagada ülevaade toetussüsteemi lühi- ja pikaajalise kasutamise kohta ning vajaduse korral rakendada riskide maandamise tegevusi, kui on märgata, et süsteem mingis osas ei toimi. Selleks on riskid hinnatud ja riskide maandamise tegevused määratletud ning statistika kogumiseks aruandlusvajaduse kirjeldus koostatud. Lisaks hangitakse toetussüsteemi teatud aja töötamise järel vähemalt kaks suuremat mõju hindamise uuringut, et hinnata süsteemi toimimist vastavalt eesmärgile ja kavandada vajaduse korral edasiarendusi. Vajaduse korral tehakse perioodi lõpus ka kordusuuring.

2.1.4. Sihtrühm

Tööealine 15–74 aasta vanuses elanikkond, töötavad ravikindlustatud inimesed, tööandjad, tervishoiuteenuse osutajad, poliitikakujundajad ja rakendajad.

2.1.5. Tegevuse elluviija

Sotsiaalministeerium (tervishoiukorralduse osakond ja tervishoiuteenuste osakond)“.

5. Sõnastan punkti 2.2 järgmiselt:

„2.2. Infosüsteemide ja andmevahetuse arendamine ning teenuste korralduse tagamine

2.2.1. Tegevuse eesmärk

Tegevuse eesmärk on töötada välja infotehnoloogilised lahendused ja andmevahetus ning neid arendada, samuti arendada välja tervisetöendite digiteerimise lahendus, uus töötervishoiu mudel ja töötervishoiuarstide konsultatsiooniteenus pikaajalise ajutise töövõimetuse protsessis.

2.2.2. Tegevuse sisu

Infotehnoloogilised arendused tagavad osapooltele vajaliku info neile pandud kohustuste täitmiseks.

TEHIK-u tegevuseks on tervikvaates arendusvajaduste analüüs, kõigi osapoolte arenduste teekaardi juhtimine ja nõustamine IT-arhitektuurilistes küsimustes, tervise infosüsteemi (TIS) arendused ning teiste infosüsteemide ja portaalide (patsiendiportaal, tööelu infosüsteem jne) vahelised arendused.

Tervisekassa tegevusteks on töövõimetuslehega seotud arendused ning teiste osapooltega (tervishoiuteenuse osutajad, tööandjad, töötajad, Eesti Töötukassa) ja infovahetusportaalidega (X-tee lahendused, eesti.ee jne) andmevahetuse lahendused. Samuti on Tervisekassa tegevuseks raviarstide ja töötervishoiuarstide konsultatsiooniteenuse ning uue töötervishoiu mudeli juurutamine.

2.2.3. Tegevuse tulemus

Tegevuste tulemusena on loodava süsteemi osapooltele tegevusteks vajalik andmevahetus tagatud, töötervishoiuarstide konsultatsiooniteenus raviarstidele pikaajalise haiguslehe protsessis toimib ning tervisetõendite digiteerimist ja uue töötervishoiu mudeli rakendamist võimaldavad lahendused on juurutatud.

2.2.4. Sihtrühm

Teenuse lõppkasutajad – tervishoiutöötajad, tööandjad, tööelised inimesed.

2.2.5. Tegevuse elluviijad

Tegevust viivad partneritena ellu TEHIK ja Tervisekassa.“.

6. Asendan punkti 5 tabeli järgmiselt:

		Summa	Osakaal
1	ESF+ toetus	7 518 495	70%
2	Riiklik kaasfinantseering	3 222 212	30%
3	Eelarve kokku	10 740 707	100%

7. Sõnastan punkti 7.4 järgmiselt:

„7.4. Makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid esitab elluviija RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu üks kord kuus.“.

8. Sõnastan punkti 9.9 järgmiselt:

„9.9. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ lõpparuande.“.

9. Asendan TAT lisa „TAT eelarve kulukohtade kaupa“ käesoleva käskkirja lisaga (lisatud).

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister